

tentu k trestnímu zákonu užiti mírnějšího ustanovení zákona dřívějšího. Užil tedy nalézací soud ustanovení nového zákona, který se na čin obžalovaného nevztahuje.

Nejvyšší soud však nemohl ihned ve věci samé rozhodnouti, poněvadž nalézací soud při svém mylném názoru, že čin spadá pod ustanovení § 14 d) zákona čís. 50/1923 ve znění vládního nařízení čís. 20/1939 Sb. I. nezjistil všechny skutkové okolnosti, na základě kterých by bylo možno dospěti k závěru, že jsou dány všechny náležitosti skutkové podstaty přečinu podle § 14, čís. 5 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n. v původním znění.

Nalézací soud uvedl v rozsudku, že výpověďmi pěti v rozsudku uvedených svědků je prokázáno, že obžalovaný pronesl zažalovaný výrok. Podle právního stanoviska nalézacího soudu by stačila ke skutkové podstatě přečinu, kterým nalézací soud uznal obžalovaného vinným, že výrok byl pronesen před pěti osobami (před »více lidmi«). Podle toho, co uvedeno, je však třeba zjistiti, zda výrok byl pronesen před takovým počtem osob, který podle § 39, čís. 2 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n. vyčerpává pojem veřejnosti. Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu pět osob nestačí k naplnění pojmu veřejnosti. Nalézací soud však také výslovně ani nevyloučil, že výrok byl pronesen před větším počtem osob než pěti a také se otázkou tou dále nezabýval, ačkoliv obsahem spisů je napověděna možnost, že výrok byl pronesen před takovým počtem osob, který by snad mohl vyčerpati pojem veřejnosti.

Nalézací soud se pak dále vzhledem ke svému mylnému právnímu názoru nezabýval ani otázkou, zda se hanobení stalo způsobem surovým anebo štvavým, a konečně ani otázkou, zda z činu mohlo vzniknouti některé z nebezpečí v § 14, čís. 5 uvedl. zákona předpokládaných, zjistiv jen, že bylo způsobilé vzbuditi veřejně pohoršení, což ke skutkové podstatě přečinu podle § 14, čís. 5 zákona v původním znění nestačí.

Po subjektivní stránce se vyžaduje ke skutkové podstatě řečeného přečinu úmysl pachatelův hanobiti národ s vědomím, že toto hanobení je způsobilé vyvolati nepřátelské smýšlení a že z činu vznikne některé z nebezpečí v zákoně předpokládaných. Nalézací soud se však ani touto otázkou nezabýval a vyslovil jen, že k hanobení stačí, stalo-li se třeba i bez úmyslu potupiti národ. Bude proto na nalézacím soudě, aby o věci uvažoval i s těchto všech uvedených hledisk. — — —

Čís. 6349.

Křivá svědecká výpověď před vojenským prokurátorem není zločinem podle §§ 197, 199, písm. a) tr. zák.; je přestupkem podle §§ 205, 461 tr. zák., podléhá-li pachatel pravomoci občanských trestních soudů. Kdyby jí však pachatel zamýšlel způsobiti škodu 2.000 K přesahující, byla by zločinem podle §§ 197, 200 tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. června 1939, Zm I 160/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem křivého obvinění podle § 209 tr. z. a zločinem podvodu křivým svědectvím a ucházením se o křivé svědectví podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.; podle § 290, odst. 1 tr. ř. však zrušil z moci úřední napadený rozsudek ve výrocích, jimiž stěžovatelka byla uznána vinnou zločinem podvodu křivým svědectvím a ucházením se o křivé svědectví podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z., jako zmatečný a důsledkem toho zrušil napadený rozsudek i ve výroku o trestu a ve výroku o nepodmíněném odsouzení a uznal obžalovanou vinnou, že koncem roku 1937 nebo začátkem roku 1938 naváděla N., aby jako svědkyně před vojenským prokurátorem udala nepravdu, čímž měl stát utrpěti škodu na svém právu zvědět od svědků pravdu, kteréžto působení zůstalo bez výsledků; tím se dopustila obžalovaná nedokonaného svádění k přestupku podvodu podle §§ 9, 205, 461 tr. z. Naproti tomu osvobodil nejvyšší soud obžalovanou podle § 259, čís. 2 tr. ř. od obžaloby, že dne 7. a 20. prosince 1937 jako svědkyně v trestní věci O 936/37 vojenského prokurátora v P. vydala křivé svědectví, čímž měl stát utrpěti škodu a čímž se prý dopustila zločinu podvodu křivým svědectvím podle §§ 197, 199, písm. a) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Rozsudkem bylo použito nesprávně trestního zákona v neprospěch stěžovatelčin jinak, než vytyká zmateční stížnost a podle § 290 tr. ř. nutno z moci úřední postupovati tak, jako kdyby zmateční stížnost uplatnila a provedla důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) a 10 tr. ř.

Nálezací soud zjišťuje a plyne to též ze spisů O 936/37 vojenského prokurátora v P., že stěžovatelka byla před ním slyšena jako svědkyně o svém oznámení, které učinila dne 7. a 20. prosince 1937 na štábního kapitána M. pro zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním a vydíráním, jakož i pro zločin vojenské zrady. Podle formálně bezvadného zjištění napadeného rozsudku vydala stěžovatelka při oněch výsleších svědectví objektivně a subjektivně křivé, jež soud první stolice nesprávně kvalifikoval za zločin podle §§ 197 a 199, písm. a) tr. z. Stěžovatelka nevydala totiž svědectví před soudem ve smyslu § 199, písm. a) tr. z., jímž je rozuměti soudní úřad, a to jen pokud vystupuje jako orgán nalézání práva a konání spravedlnosti, nýbrž před vojenským prokurátorem v tak zvaném vyhledávacím řízení. Křivá výpověď před vojenským prokurátorem nezakládá však, jak již blíže bylo dovozeno v rozhodnutí čís. 3494 Sb. n. s., podle platného práva zločin podle § 197, 199, písm. a) tr. z., nýbrž, je-li pachatelem osoba podléhající jako v souzeném případě pravomoci trestních soudů občanských, zásadně přestupek podle §§ 205, 461 tr. z. a jen v případě, že úmysl pachatelův čelil ke způsobení škody 2.000 K převyšující, zločin podle §§ 197, 200 tr. z. Že by jednání stěžovatelčino směřovalo ke způsobení škody 2.000 K převyšující, nebylo vůbec zjištěno, ani v obžalovacím spise tvrzeno. Mohlo by tudíž jíti v této příčině jen o přestupek podvodu; ježto však stěžova-

telka byla sama podezřelá z trestného činu, nemůže ani o této skutkové podstatě býti řeči, kdyžtě vinník není povinen se doznati k vině a nesmí býti také nějakým způsobem donucován k doznání (§ 202 tr. ř.).

Pokud jde o odsouzení stěžovatelčino pro zločin podvodu ucházením se o křivé svědectví, platí tytéž úvahy, že nemůže zde jíti o zločin podvodu. Podle formálně bezvadného rozsudkového zjištění naváděla stěžovatelka třetí osobu, totiž N., k tomu, aby vědomě před vojenským prokurátorem udala nepravdu, kteréžto její působení zůstalo však bez výsledku. Toto jednání stěžovatelčino, jež není beztrestné, kdyžtě zákon nedovoluje, aby někdo naváděl ke své obraně třetí osobu k trestnému činu, naplňuje jak po objektivní, tak po subjektivní stránce podstatu nedokonaného svádění k přestupku podle §§ 9, 205, 461 tr. z.

Trpí podle toho rozsudek v příčině výroku, jímž stěžovatelka byla uznána vinnou zločinem podvodu křivým svědectvím, důvodem zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) tr. ř. a v příčině zločinu podvodu ucházením se o křivé svědectví důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 10 tr. ř. a bylo proto rozsudek z moci úřední podle § 290, odst. 1 tr. ř. zrušiti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 6350.

Obilní společnost je veřejným ústavem ve smyslu § 199, písm. d) tr. zák.; její kontrolní známky požívají ochrany podle § 199, písm. d) tr. zák.

(Rozh. ze dne 14. června 1939, Zm II 38/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal v neveřejném sedění o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní A., B., C., D. zproštěni podle § 259, čís. 2 tr. ř. obžaloby pro zločin podvodu ve smyslu §§ 197, 199, písm. d) tr. z., takto právem:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství se, pokud čelí proti výroku zprošťujícímu obžalované A., C. a D., vyhovuje, napadený rozsudek se v tomto výroku zrušuje jako zmatečný a věc se vrací soudu své stolice, aby ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství je plně odůvodněna již pokud s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. dovozuje právní mylnost názoru, že Obilní společnost nelze považovati za veřejný ústav ve smyslu § 199, písm. d) tr. z., jímž nalézací soud odůvodňuje svůj zprošťující výrok. Nalézací soud vyslovil sice, že zákonodárství, tudíž stát, utvořilo Obilní společnost k provedení tak zvaného plánovitého hospodářství obilím, moukou atd. a že vneslo na ni celou řadu úkolů veřejné správy v oboru hospodářském, ale z toho, že ustanovilo